

ॐ
भज गोविन्दं
Bhaja govindam
Ādi Śaṅkarācārya

1

भज गोविन्दं भज गोविन्दं
गोविन्दं भज मूढमते ।
सम्प्राप्ते सन्निहिते काले
नहि नहि रक्षति ढुक्किरणे ॥

bhaja govindam bhaja govindam
govindam bhaja mūḍhamate |
samprāpte sannihite kāle
nahi nahi rakṣati ḍukṛṇikaraṇe ||

bhaja – uctívej, klaň se; govindam – Góvindu (Kršnu); mūḍha – hlupák, tupec; mata – myšlený; mūḍhamata – kdo je tupé, hloupé mysli; samprāpta – dosažený; sannihita – přiblížený; kāla – čas; nahi nahi – nikterak, vůbec ne; rakṣati – ochrání, zachrání; ḍukṛṇikaraṇa – gramatika, gramatické pravidlo /ḍukṛṇi je gramatický termín/

**Uctívej Góvindu, uctívej Góvindu,
Góvindu uctívej, hlupáku.
nadejde čas, kdy (tě)
žádná gramatika nezachrání.**

2

मूढ जहीहि धनागमतृष्णां
कुरु सद्बुद्धिं मनसि वितृष्णाम् ।
यल्लभसे निज कर्मोपात्तं
वित्तं तेन विनोदय चित्तम् ॥

mūḍha jahīhi dhanāgamatrṣṇām
kuru sadbuddhiṃ manasi vitṛṣṇām |
yallabhase nija karmopāttam
vittam tena vinodaya cittam ||

mūḍha – hlupák, tupec; jahīhi – zanech, vzdej se, opust'; dhana – bohatství; āgama – příchod, dosažení; trṣṇā – žízeň; kuru – učiň; sat – skutečný, pravdivý; buddhi – intelekt, rozum, rozlišování; manasi – v mysli; vitṛṣṇām – bez žádostivosti; yat – což; labhase – získáváš; nija – vlastním; karma – skutek, čin; upāttam – získáno, obdrženo; nijakarmopāttam – obdrženo za vlastní skutky; vitta – nabyté jmění, bohatství; tena – tím; vinodaya – upokoj, potěš se, raduj se; cittam – mysl, myšlenkový proces

**Ó hlupáku, zanechej touhy po získávání bohatství.
V mysli prosté tužeb zaměř intelekt na skutečnost.
Tím, co získáváš a co ti bylo dáno za vlastní skutky,
tímto bohatstvím upokoj svou mysl.**

3

नारी स्तनभर नाभीदेशं
दृष्ट्वा मा गा मोहावेशम् ।
एतन्मांस वसादि विकारं
मनसि विचिन्तय वारं वारम् ॥

nārī stanabhara nābhīdeśaṃ
dr̥ṣṭvā mā gā mohāveśam |
etanmāṃsa vasādi vikāraṃ
manasi vicintaya vāraṃ vāram ||

nārī – žena; stana – prs, ňadro; bhara – tíha; nābhī – pupek; deśa – území; dr̥ṣṭvā – spatřiv; mā – ne; gā – zpívej; moha – iluze; āveśa – posedlost, extáze; etat – toto; māṃsa – maso; vasa – tuk; ādi – a další; vikāra – proměna; manas – mysl; vicintaya – rozjímej, uvažuj; vāraṃ vāram – znovu a znovu

**Spatříš-li plnost ňader a pupek ženy,
nezpívej v opojném poblouznění!
O tom, že jsou to modifikace masa, tuku a tkání,
rozjímej v mysli neustále, znovu a znovu.**

4

नलिनी दलगत जलमति तरलं
तद्वज्जीवित मतिशय चपलम् ।
विद्धि व्याध्यभिमान ग्रस्तं
लोकं शोकहतं च समस्तम् ॥

nalinī dalagata jalamati taralaṃ
tadvajjīvita matiśaya capalam |
viddhi vyādyabhimāna grastaṃ
lokaṃ śokahataṃ ca samastam ||

nalinī – lotos; dala – lístek; gata – odešlý, nacházející se; jalam – voda; ati – velmi; taralam – nestálý; tad – to; vat – jako; tadvat – právě tak; jīvita – život, co je žito; atiśaya – krajně; capalam – vrtkavý; viddhi – věz, poznej; vyādhi – nemoc; abhimāna – pýcha, domýšlivost; grastaṃ – sevřený, uchvácený; loka – svět; śoka – žal, trápení; hata – zničený; ca – a; samastam – celý

**Tak jako se hýbe kapka vody na lístku lotosu,
tak je i život krajně vrtkavý.
Věz, že nemocí pýchy zasažen
a utrpením ochromen je celý svět.**

5

यावद्-वित्तोपार्जन सक्तः
तावन्-निजपरिवारो रक्तः ।

पश्चाज्जीवति जर्जर देहे
वार्ता कोऽपि न पृच्छति गेहे ॥

yāvad-vittopārjana saktaḥ
tāvan-nijaparivāro raktaḥ |
paścāj-jīvati jarjara dehe
vārtam ko'pi na prcchati gehe ||

yāvat – dokud; vitta – nabyté jmění, bohatství; upārjana – výdělek, obživa, získávání; sakta – připoutaný, oddaný; tāvat – potud; nija – vlastní; parivāra – rodina, příbuzní; rakta – červený, zbarvený, vášnivě oddaný, připoutaný; paścāt – později; jīvati – žije; jarjara – roztrhaný, opotřebovaný; deha – tělo; vārtā – zprávu; kaḥ – kdo; api – také; kaḥ api – kdokoli; na – ne; prcchati – ptá se; gehe – dům

**Dokud se člověk zabývá získáváním jmění,
potud je mu rodina silně oddána.
Později má tělo zchátralé
a nikdo v domě se na něj ani nezeptá.**

6

यावत्-पवनो निवसति देहे
तावत्-पृच्छति कुशलं गेहे ।
गतवति वायौ देहापाये
भार्या बिभ्यति तस्मिन् काये ॥

yāvat-pavano nivasati dehe
tāvat-prcchati kuśalam gehe |
gatavati vāyau dehāpāye
bhāryā bibhyati tasmin kāye ||

yāvat – dokud; pavana – dech, životní vánek; nivasati – přebývá; deha – tělo; tāvat – potud; prcchati – ptá se; kuśala – blaho, štěstí; gehe – dům; gatavati – ta, jež odešla; vāyu – dech, vítr; deha – tělo; apāya – zánik; bhāryā – manželka; bibhyati – děsí se; tasmin – toho; kāya – tělo

**Dokud je v těle usazen životní dech,
potud je doma o člověka zájem.
Ty (životní sílo) jsi odešla s dechem při zániku těla
a toho těla se děsí i vlastní žena.**

7

बाल स्तावत् क्रीडासक्तः
तरुण स्तावत् तरुणीसक्तः ।
वृद्ध स्तावत्-चिन्तामग्नः
परमे ब्रह्मणि कोऽपि न लग्नः ॥

bāla stāvat krīḍāsaktaḥ
taruṇa stāvat taruṇīsaktaḥ |
vṛddha stāvat cintāmagṇāḥ
parame brahmaṇi ko'pi na lagnaḥ ||

bāla – chlapec; stā (= sthā) – stav; vat – jako; krīḍā – hra; sakta – připoutaný, oddaný; taruṇa – mladík; taruṇī – mladá žena; saktaḥ – připoutaný, oddaný; vṛddha – stařec; cintā – starost; magna – ponořený; parama – nejvyšší; brahmaṇ – Brahman; kaḥ – kdo; api – také; kaḥ api – kdokoli; na – ne; lagna – připoután

**Jako malý chlapec je člověk zabraný do her,
jako mladík je poután k ženám,
jako stařec se utápí ve starostech.
Nikdo se neupíná k nejvyššímu Brahman!**

8
का ते कान्ता कस्ते पुत्रः
संसारोऽयमतीव विचित्रः ।
कस्य त्वं वा कुत आयातः
तत्त्वं चिन्तय तदिह भ्रातः ॥

kā te kāntā kaste putraḥ
saṃsāro'yamatīva vicitraḥ |
kasya tvam vā kuta āyātaḥ
tattvaṃ cintaya tadiha bhrātaḥ ||

kā – kdo; te – tvá; kāntā – manželka; kaḥ – kdo; te – tvůj; putra – syn; saṃsāra – koloběh bytí, života; ayam – tento; atīva – velmi; vicitra – podivuhodný; kasya – čí; tvam – ty; vā – anebo; kuta – odkud; āyāta – přišel; tattva – pravda, podstata; cintaya – rozjímej; tat – o tom; iha – zde; bhrātr – bratr

**Kdo je tvá manželka, kdo je tvůj syn?
Tento koloběh bytí je velmi podivný.
Čí jsi a odkud jsi přišel?
O podstatě toho zde rozjímej, bratře!**

9
सत्सङ्गत्वे निस्सङ्गत्वं
निस्सङ्गत्वे निर्मोहत्वम् ।
निर्मोहत्वे निश्चलतत्त्वं
निश्चलतत्त्वे जीवन्मुक्तिः ॥

satsaṅgatve nissāṅgatvaṃ
nissāṅgatve nirmohatvaṃ |
nirmohatve niścalatattvaṃ
niścalatattve jīvanmuktiḥ ||

sat – skutečný, pravdivý; saṅga – spojení; satsaṅga – spojení s pravdivým, setkání s mudrci; satsaṅgatva – propojenost s mudrci, s tím, co je skutečné; saṅgatva – připoutanost; nissaṅgatva – nepřipoutanost; nirmohatva – nepřítomnost klamu, stav prostý iluze; niścāla – neochvějný; tattva – pravda, podstata; jīva – živá bytost; mukti – osvobození; jīvan-mukti – osvobození zaživa

**Ve spojení se skutečným, je tu nepřipoutanost,
v nepřipoutanosti je tu stav prostý klamu,
ve stavu prostém klamu je tu neochvějná pravda
a v neochvějné pravdě je tu osvobození zaživa.**

10

वयसि गते कः कामविकारः

शुष्के नीरे कः कासारः ।

क्षीणे वित्ते कः परिवारः

ज्ञाते तत्त्वे कः संसारः ॥

vayasi gate kaḥ kāmavikāraḥ
śuṣke nīre kaḥ kāsāraḥ |
kṣīṇe vitte kaḥ parivāraḥ
jñāte tattve kaḥ saṁsāraḥ ||

vayasi – ve věku; gata – odešlý; kaḥ – jaký; kāma-vikāraḥ – proměna touhy; śuṣke – vyschlém; nīre – ve vodě; kaḥ – jaký; kāsāraḥ – rybník; kṣīṇe – vyčerpaném; vitte – bohatství; kaḥ – jaký; parivāraḥ – rodina; jñāte – poznané; tattva – skutečnosti; kaḥ – jaký; saṁsāraḥ – koloběh světa

Odešlo-li období touhy, kde je vášnivé vzrušení?

Vyschla-li voda, kde je jaký rybník?

Bez majetku a bez prostředků, kde je jaká rodina?

A je-li poznána skutečnost, kde je koloběh zrození a smrti?

11

मा कुरु धनजन यौवन गर्व

हरति निमेषात्-कालः सर्वम् ।

मायामयमिदम्-अखिलं हित्वा

ब्रह्मपदं त्वं प्रविश विदित्वा ॥

mā kuru dhanajana yauvana garvaṁ
harati nimeṣāt-kālaḥ sarvaṁ |
māyāmayam idam-akhilaṁ hitvā
brahmapadaṁ tvam praviśa veditvā ||

mā – ne; kuru – čiň; dhana – bohatství; jana – lidé, přízeň; yauvana – mládí; garvaṁ – pýchu; harati – odnímá; nimeṣāt – v mžiku; kālaḥ – čas; sarvaṁ – vše; māyā – zdání, klam, síla projevu, zdání; -maya – plný, složený, utvořený, mající povahu; māyāmaya – mající povahu máji, zdání; idam – toto; akhila – celý bez výjimky; hitvā – opustiv; brahma – Brahman,

Absolutno; pada – krok, stav; tvam – ty; praviša – vstup, vejdi, vcházející, vstupující; viditvā – poznáv

**Nebud' pyšný na bohatství, společnost přátel ani na mládí,
všechno v mžiku odnese čas.**

**Opust' vše, co má povahu máji,
a skrze poznání vstup do stavu Brahman.**

12

दिन यामिन्यौ सायं प्रातः
शिशिर वसन्तौ पुनरायातः ।
कालः क्रीडति गच्छत्यायुः
तदपि न मुञ्चत्याशावायुः ॥

dina yāminyau sāyam prātaḥ
śīśira vasantau punarāyātaḥ |
kālaḥ krīḍati gacchatyāyuh
tadapi na muñcatyāśāvāyuh ||

dina – den; yāminyau – dvě noci; sāyam – večer; prātaḥ – ráno; śīśira – zima; vasantau – dvě jara; punaḥ – znovu; āyātaḥ – přicházejí; kālaḥ – čas; krīḍati – hraje si; gacchati – odchází; āyuh – život; tadapi – přesto; na – ne; muñcati – opouští, uvolňuje, zbavuje se; āśā – naděje, očekávání; vāyuh – vítr, dech

**Den za dnem, noc za nocí, večery a rána,
zima za zimou, jaro za jarem, vše přichází a zase odchází.
Čas si hraje a život ubíhá,
a přesto se člověk nevymaní z proudu nadějí.**

13

द्वादश मञ्जरिकाभिरशेषः
कथितो वैयाकरणस्यैषः ।
उपदेशो भूद्-विद्यानिपुणैः
श्रीमच्छङ्कर भगवच्छरणैः ॥

dvādaśa mañjarikābhiraśeṣaḥ
kathito vaiyākaraṇasya eṣaḥ |
upadeśo bhūd-vidyānīpuṇaiḥ
śrīmacchaṅkara bhagavaccharaṇaiḥ ||

dvādaśa – dvanáct; mañjarī – květ, poupě; mañjarikā – květenství, drobná kvítka, poupátka /symbol veršů/; aśeṣaḥ – celý, beze zbytku; kathita – vyložen; vaiyākaraṇa – učenec zabývající se gramatikou; eṣaḥ – tento; upadeśaḥ – pokyn, naučení, učení; bhūt – byl; vidyā – poznání, vědění; nīpuṇa – znalý, obratný, zručný; śrī – hojnost, bohatství; mat – obdařený; śrīmat – obdařený milostí, požehnaný; śaṅkara – Šankara; bhagavat – božský; caraṇa – noha; śraṇa – útočiště; bhagavaccharaṇa – božské nohy, božské útočiště

**Dvanácti kvítky veršů bylo beze zbytku
vyloženo tomuto učenci gramatikovi
celé učení těmi, kdo jsou znalí skutečného poznání
a jsou božskými útočišti milostí obdařeného Šankary
/u svatých nohou milostí obdařeného Šankary./**

14

**का ते कान्ता धन गत चिन्ता
वातुल किं तव नास्ति नियन्ता ।
त्रिजगति सज्जन सङ्गतिरेका
भवति भवार्णव तरणे नौका ॥**

kā te kāntā dhana gata cintā
vātula kiṃ tava nāsti niyantā |
trijagati sajjana saṅgati rekā
bhavati bhavārṇava tarane naukā ||

kā – kdo; te – tvá; kāntā – manželka; dhana – majetek, bohatství; gata – odešlý; dhana gata – zaměřený na bohatství; cintā – starost; vātula – rozfoukaný, pomatenec, blázen, s rozptýlenou myslí; kim – copak; tava – tvůj; na asti – není; niyantā – kdo řídí, ovládá, vládce; tri-jagati – ve třech světech; sajjana – pravý člověk, skutečný člověk; saṅgati – společenství; ekā – jediná; bhavati – je; bhava-aṇava – oceán zrození; tarane – k překročení; naukā – loď

**Kdo je tvá manželka, že se staráš o majetek?
Ó pomatenče! Copak nemáš, kdo by tě vedl?
Ve třech světech jedině společenství moudrých lidí
je plavidlem překonávajícím oceán zrození.**

15

**जटिलो मुण्डी लुञ्जित केशः
काषायान्बर बहुकृत वेषः ।
पश्यन्नपि च न पश्यति मूढः
उदर निमित्तं बहुकृत वेषः ॥**

jaṭilo muṇḍī luñjita keśaḥ
kāṣāyāmbara bahukṛta veśaḥ |
paśyannapi ca na paśyati mūḍhaḥ
udara nimittaṃ bahukṛta veśaḥ ||

jaṭilaḥ – kdo má spletené vlasy; muṇḍī – kdo je oholen; luñjita /luñcita/– zbavený, vyrvaný, vytrhaný; keśa – vlasy; kāṣāya – hnědočervená barva, oranžové roucho mnichů; ambara – šafrán; bahu – mnoho; kṛ ta – činnost, vykonaný, udělaný; veśa – vnější podoba, vnější vzhled, převlek; paśyan – vidoucí; api – ačkoli, přestože; ca – přece; na – ne; paśyati – vidí; mūḍha – hlupák, tupec; udara – břicho; nimitta – důvod, příčina; udara nimittaṃ – kvůli obživě; jen pro přežití; bahukṛta – mockrát udělaný, přijatý; veśa – vnější podoba, vnější vzhled, převlek

**Ten má vlasy spletené, ten oholené či vytrhané,
ten má šafránové roucho, mnoho je vnějších podob!
Hlupák vidí, a přece nevidí,
že tolik vnějších podob je jen kvůli živobyті!**

16

**अङ्गं गलितं पलितं मुण्डं
दशन विहीनं जातं तुण्डम् ।
वृद्धो याति गृहीत्वा दण्डं
तदपि न मुञ्चत्याशा पिण्डम् ॥**

aṅgaṃ galitaṃ palitaṃ muṇḍaṃ
daśana vihīnaṃ jātaṃ tuṇḍam |
vṛddho yāti gṛhītvā daṇḍam
tadapi na muñcatyāśā piṇḍam ||

aṅga – část, složka, úd; galita – ochablý; palita – prošedivělý; muṇḍa – oholený, holohlavý;
daśana – zuby; vihīnaṃ – bez; jātaṃ – utvořený, vzniklý, zrozený; tuṇḍam – ústa; vṛddhaḥ –
stařec; yāti – kráčí; gṛhītvā – drže; daṇḍam – hůl; tadapi – přesto; na – ne; muñcati – opouští,
uvolňuje, zbavuje se; āśā – naděje, očekávání; piṇḍam – tělo, těleso, hmota, shluk

**Údy jsou ochablé, hlava šedivá či holá,
ústa se stala bezzubými.
Stařec chodí opíraje se o hůl,
a přesto se nevzdává naděje ve hmotné tělo.**

17

**अग्रे वह्निः पृष्ठे भानुः
रात्रौ चुबुक समर्पित जानुः ।
करतल भिक्षु-तरुतल वासः
तदपि न मुञ्चत्याशा पाशः ॥**

agre vahnih pṛṣṭhe bhānuḥ
rātrau cubuka samarpita jānuḥ |
karatala bhikṣa-tarutala vāsaḥ
tadapi na muñcatyāśā pāśaḥ ||

agra – přední, první, původní; vahni – oheň, oheň zažívání, hláska r; pṛṣṭha – záda, zadní část;
bhānu – slunce, záře; rātri – noc; cubuka – brada; samarpita – položený, daný; jānu – koleno;
karatala – dlaň ruky; bhikṣā – almužna; taru – strom; tala – místo; vāsa – přebývání, žití; tat –
to; api – také; tadapi – přesto; na – ne; muñcati – opouští, uvolňuje; āśā – naděje, očekávání;
pāśaḥ – provaz, síť, řetěz

**Vpředu oheň, vzadu Slunce,
v noci kolena u brady,
almužnu v dlani, přebývá pod stromem,**

a přesto se nevymaní ze sítě nadějí.

18

कुरुते गङ्गा सागर गमनं
व्रत परिपालनम्-अथवा दानम् ।
ज्ञान विहीनः सर्वमतेन
भजति न मुक्तिं जन्म शतेन ॥

kurute gaṅgā sāgara gamanaṁ
vrata paripālanam-athavā dānam |
jñāna vihīnaḥ sarvamatena
bhajati na muktiṁ janma śatena ||

kurute – dělá pro sebe; gaṅgā – Gangá; sāgara – oceán; gamanam – odchod; vrata – náboženská praxe, předpis; paripālana – dodržování; athavā – nebo; dānam – darování; jñāna – poznání; vihīnaḥ – bez; sarva – všechna; mata – myšlený; učení; bhajati – dosáhne, získá; na – ne; muktim – osvobození; janma – sto;; śata – zrození

**Vykoná pout' na svaté místo Gangáságara,
dodržuje náboženské předpisy, rozdává milodary.
Jak však praví všechna učení, bez poznání
nedosáhne osvobození ani po stu zrozeních.**

19

सुरमन्दिर तरु मूल निवासः
शय्या भूतलम्-अजिनं वासः ।
सर्व परिग्रह भोगत्यागः
कस्य सुखं न करोति विरागः ॥

suramandira taru mūla nivāsaḥ
śayyā bhūtaḥ-ajinaṁ vāsaḥ |
sarva parigraha bhogatyāgaḥ
kasya sukhaṁ na karoti virāgaḥ ||

sura – bůh; mandira – svatyně, chrám; suramandira – svatyně bohů, posvátné místo; taru – strom; mūla – kořen; nivāsaḥ – přebývání; śayyā – lože; bhūtala – zem; ajina – antilopí kůže; vāsaḥ – oděv; sarva – všeho; parigraha – majetek, vlastnictví; bhoga – požitek; tyāga – zřeknutí se; kasya – komu; sukha – štěstí, radost; na – ne; karoti – dělá, působí; virāga – nelpění, nepřipoutanost, odpoutanost, neutrálnost

**Přebývat pod stromem na posvátném místě,
zemi mít za lože a kůži místo šatů,
zřeknout se veškerého vlastnictví i požitků.
Komu by nelpění nečinilo potěšení?**

20

योगरतो वा भोगरतो वा
सङ्गरतो वा सङ्गविहीनः ।
यस्य ब्रह्मणि रमते चित्तं
नन्दति नन्दति नन्दत्येव ॥

yogarato vā bhogarato vā
saṅgarato vā saṅgavihīnaḥ |
yasya brahmaṇi ramate cittam
nandati nandati nandatyeva ||

yoga – jóga, sjednocení; rata – oddaný, radující se; vā – nebo; bhoga – požitky; saṅga – společnost; vihīnaḥ – bez; yasya – jehož; brahmaṇi – v Brahmanu; ramate – raduje se, spočívá v radosti; cittam – mysl; nandati – raduje se; eva – jen, opravdu

**Je oddán praxi jógy nebo má radost z požitků,
užívá si společnost lidí nebo samotu.
Však jen ten, jehož mysl radostně spočívá v Brahman,
jen ten se raduje neustále, raduje doopravdy.**

21

भगवद्गीता किञ्चिदधीता
गङ्गा जललव कणिका पीता ।
सकृदपि येन मुरारी समर्चा
क्रियते तस्य यमेन न चर्चा ॥

bhagavadgītā kiñcid-adhītā
gaṅgā jalalava kaṇikā pītā |
sakṛdapi yena murāri samarcā
kriyate tasya yamena na carcā ||

bhagavad-gītā – Bhagavadgíta; kiñcit – něco, trochu; adhītā – studovaná; gaṅgā – Ganga; jala – voda; lava – odříznutí; kaṇikā – kapka; pītā – vypitá; sakṛt – jednou, navždy; api – také; yena – kým; murāri – Muráři (Kṛṣṇa); samarcā – uctívání; kriyate – je konáno; tasya – u něho; yama – bůh smrti Jama; na – ne; carcā – problém, diskuse

**Pokud byl z Gíty nastudován alespoň kousek,
z vod Gangy vypita alespoň kapička,
Ničitel démona, Muráři, uctěn alespoň jedinkrát,
takový se se smrtí nedohaduje.**

22

पुनरपि जननं पुनरपि मरणं
पुनरपि जननी जठरे शयनम् ।
इह संसारे बहु दुस्तारे
कृपयाऽपारे पाहि मुरारे ॥

punarapi jananaṃ punarapi maraṇaṃ
punarapi janāṇi jaṭhara śayanaṃ |
iha saṃsāre bahu dustāre
kṛpayā'pāre pāhi murāre ||

punar – znovu; api – také; punarapi – znovu a znovu; janana – zrození; maraṇa – smrt; janāṇi – matka; jaṭhara – lůno; śayana – spočinutí; iha – zde; saṃsāra – koloběh zrození a smrti, svět; bahu – velmi; dustāra – těžko překročitelný; kṛpā – milost; apāra – bezmezný, nezměrný; pāhi – ochraň; murāre – ó Muráři

**Zrození za zrozením, smrt za smrtí,
zas a zas spočívát v matčině lůně.
Zde, v koloběhu života a smrti, tak obtížně překročitelném,
ochraňuj mě, prosím, svou bezmeznou milostí, ó Muráři!**

23

रथ्या चर्पट विरचित कन्थः
पुण्यापुण्य विवर्जित पन्थः ।
योगी योग नियोजित चित्तः
रमते बालोन्मत्तवदेव ॥

rathyā carpaṭa viracita kanthaḥ
puṇyāpuṇya vivarjita panthaḥ |
yogī yoga niyojita cittah
ramate bālonmattavad eva ||

ratha – vůz; rathyā – ulice; carpaṭa – asketa Carpata, rozevřená dlaň, hadr; viracita – napsaný, řečený, složený, daný dohromady, zhotovený; kanthaḥ /kāntaḥ/ – milý, drahý, Milovaný (Kršna); puṇya – ctnost, dobro, správnost, zásluha; apuṇya – špatnost, hřích; vivarjita – oproštěná; panthaḥ – cesta; yogī – jogín; yoga – v józe; niyojita – upevněný, usazený, zakotvený; cittah – mysl; ramate – raduje se, spočívá v radosti; bāla – chlapec, dítě; unmatta – vytržený z mysli, blázen, pomatenec; -vat – jako /přípona/; eva – jen, opravdu

**(Báseň) o Milovaném složená asketou na ulici,
cesta osvobozená od dobrého a zlého.
Mysl jógina ustálena praxí jógy
se raduje spontánní radostí dítěte.**

24

कस्त्वं कोऽहं कुत आयातः
का मे जननी को मे तातः ।
इति परिभावय निज संसारं
सर्वं त्यक्त्वा स्वप्न विचारम् ॥

kastvaṃ ko'ham kuta āyātaḥ
kā me janāṇi ko me tātaḥ |

iti paribhāvaya nija saṃsāraṃ
sarvaṃ tyaktvā svapna vicāraṃ ||

kaḥ – kdo; tvam – ty; kaḥ – kdo; aham – já; kutah – odkud; āyātaḥ – přišel; kā – kdo; me – má; janānī – matka; kaḥ – kdo; me – můj; tātaḥ – otec; iti – takto; paribhāvaya – důkladně rozvažuj, promysli, nech se prostoupit; nija – vlastní; saṃsāraṃ – koloběh bytí; sarvaṃ – vše; tyaktvā – opustiv; svapna – snový; vicāraṃ – výtvor, představu

**„Kdo jsi ty, kdo jsem já, odkud jsem přišel?“
„Kdo je má matka a kdo je můj otec?“
Přemítej o koloběhu vlastní existence,
jakmile opustíš všechny ty snové představy!**

25

त्वयि मयि सर्वत्रैको विष्णुः
व्यर्थं कुप्यसि मय्यसहिष्णुः ।
भव समचित्तः सर्वत्र त्वं
वाञ्छस्यचिराद् यदि विष्णुत्वम् ॥

tvayi mayi sarvatraiko viṣṇuḥ
vyartham kupyasi mayyasahiṣṇuḥ |
bhava samacittaḥ sarvatra tvaṃ
vāñchasyacirād yadi viṣṇutvam ||

tvayi – v tobě; mayi – ve mně; sarvatra – všude, na všech místech; ekaḥ – jeden; viṣṇuḥ – bůh Višnu, všeprostupující; vyartham – zbytečně; kupyasi – hněváš se; mayi – na mne; asahiṣṇuḥ – netrpělivý; bhava – buď; sama-cittaḥ – s vyrovnanou myslí; sarvatra – všude; tvaṃ – ty; vāñchasi – přeješ si; acirāt – brzy, v krátké době; yadi – jestliže; viṣṇutvam – stav boha Višnu

**V tobě i ve mně, všude je jeden jediný všeprostupující Višnu.
Zbytečně se na mě hněváš, ty netrpělivý.
Za všech okolností zůstaň neutrální, vyrovnané mysli,
chceš-li vbrzku stavu boha Višnu dosáhnout.**

26

शत्रौ मित्रे पुत्रे बन्धौ
मा कुरु यत्नं विग्रह सन्धौ ।
सर्वस्मिन्नपि पश्यात्मानं
सर्वत्रोत्सृज भेदाज्ञानम् ॥

śatrau mitre putre bandhau
mā kuru yatnaṃ vighraha sandhau |
sarvasminnapi paśyātmānaṃ
sarvatrotsṛja bhedājñānaṃ ||

śatru – nepřítel; mitra – přítel; putra – syn; bandhu – příbuzný; mā – ne; kuru – čiň; yatna – úsilí; vighraha – oddělenost, hádka, tvar; sandhi – spojení, pomezí, rozhraní; sarvasmin – ve

všem, v každém; api – také; paśya – spatřuj, hled'; ātman – nejvyšší Já; sarvatra – všude; utsrja – zanechej, opusť, nech odejít; bheda – rozdílnost; ajñāna – nevědomost, neznalost

**U nepřátel, přátel, synů či příbuzných
se nesnaž ani o rozepří ani o spojenectví.
V každém bez výjimky spatřuj nejvyšší Já
a zcela opusť nevědomost plynoucí z dělání rozdílů.**

27

कामं क्रोधं लोभं मोहं
त्यक्त्वाऽऽत्मानं पश्यति सोऽहम् ।
आत्मज्ञान विहीना मूढाः
ते पच्यन्ते नरक निगूढाः ॥

kāmaṃ krodhaṃ lobhaṃ mohaṃ
tyaktvā''tmānaṃ paśyati so'ham |
ātmajñāna vihinā mūḍhāḥ
te pacyante naraka nigūḍhāḥ ||

kāma – touha; krodha – hněv; lobha – chamtivost; moha – nevědomost, zmatení, iluze, zaslepení; tyaktvā – opustiv; ātmānaṃ – vlastní Já; paśyati – vidí, spatřuje; saḥ – on, ten; aham – jsem; so'ham – já jsem On, jsem To; ātman – nejvyšší Já; jñāna – poznání; ātmajñāna – poznání Já, Sebepoznání; vihināḥ – zbavení; mūḍhāḥ – hlupáci; te – oni; pacyante – jsou spalováni; naraka – peklo, stav temnoty, utrpení ; nigūḍhāḥ – skrytí, uvěznění

**Kdo se vzdal touhy, hněvu, chamtivosti a iluze,
pak vlastní Já vidí jako so'ham, „já jsem On“.
Hlupáci, jimž chybí poznání Já,
uvěznění ve stavu utrpení jsou (jím) spalováni.**

28

गेयं गीतानामसहस्रं
ध्येयं श्रीपतिरूपमजस्रम् ।
नेयं सज्जनसङ्गे चित्तं
देयं दीनजनाय च वित्तम् ॥

geyaṃ gītā-nāma-sahasraṃ
dhyeyaṃ śrīpati-rūpa-majasraṃ |
neyaṃ sajjana-saṅge cittam
deyam dīna-janāya ca vittam

geya – co má být zpíváno; gītā – zpěv, posvátná píseň; nāma – jméno; sahasra – tisíc; nāmasahasra – Tisíc jmen (boha Višnu); dhyeyam – co má být rozjímáno; śrīpati – Pán Šrí, Višnu; rūpa – podoba; ajasraṃ – neustále; neya – co má být přivedeno; sajjana – pravý člověk, skutečný člověk; saṅga – společnost; cittam – mysl; deyam – má být darováno; dīna – chudý, ubohý, potřebný; janāya – člověk; ca – a; vittam – bohatství, co bylo nabyto

**Je třeba zpívat Tisíc jmen (boha Višnu),
je třeba bez ustání rozjímat o podobě Pána Šrí,
je třeba mysli ukazovat směr ve společnosti moudrých lidí,
a je třeba potřebným darovat to, co bylo nabyto.**

29

**सुखतः किरयते रामाभोगः
पश्चाद्धन्त शरीरे रोगः ।
यद्यपि लोके मरणं शरणं
तदपि न मुञ्चति पापाचरणम् ॥**

sukhataḥ kriyate rāmābhogaḥ
paścāddhanta śarīre rogaḥ |
yadyapi loka maraṇaṁ śaraṇaṁ
tadapi na muñcati pāpācaraṇaṁ ||

sukha – štěstí; -taḥ – z hlediska, způsobem /přípona/; sukhataḥ – snadno; z rozkoše; kriyate – je konán; rāmā – krásná žena, milenka; bhoga – zakoušení, požitek; rāmābhoga – sexuální požitek, smyslová rozkoš; paścāt – později; dhanta – běda; śarīre – v těle; roga – nemoc; yadyapi – ačkoli; loka – svět; maraṇa – smrt; śaraṇa – útočiště; tadapi – přesto; na – ne; muñcati – opouští, uvolňuje, zbavuje se; pāpa – zlý, nesprávný; ācaraṇa – jednání

**Podléhá snadno tělesné rozkoši,
pak se však, běda, v těle objeví nemoc.
A ačkoli útočištěm ve světě je (pouze) smrt,
přece (své) nesprávné jednání neopouští.**

30

**अर्थमनर्थं भावय नित्यं
नास्ति ततः सुखलेशः सत्यम् ।
पुत्रादपि धनभाजां भीतिः
सर्वत्रैषा विहिता रीतिः ॥**

arthamanarthaṁ bhāvaya nityaṁ
nāsti tataḥ sukhaleśaḥ satyam |
putrādapi dhanabhājāṁ bhītiḥ
sarvatraiṣā vihitā rītiḥ ||

artha – bohatství; anartha – zlo, nesmysl, co je nehodnotné; bhāvaya – buď, staň se, rozvíjej; nityaṁ – stále; nāsti – není; tataḥ – z toho; sukha – štěstí; leśaḥ – malý kousek; satyam – vpravdě; putra – syn; api – také, i; dhana – bohatství; bhāja – kdo má podíl, účastník; bhīti – strach, obava; sarvatra – všude; eṣā – tato; vihitā – daná, ustavená, předepsaná (posvátnými texty); rīti – způsob, řád, zvyklost, obyčej

**Buď si neustále vědom toho, že bohatství není výhra,
ve skutečnosti z něj nepochází ani zrnko štěstí.**

**i ten, kdo má bohatství, se bojí o syna.
Takový je všude platný řád věcí.**

31

प्राणायामं प्रत्याहारं
नित्यानित्य विवेक विचारम् ।
जाप्यसमेत समाधि विधानं
कुर्ववधानं महदवधानम् ॥

prāṇāyāmaṃ pratyāhāraṃ
nityānitya viveka vicāram |
jāpyasameta samādhi vidhāna
kurvavadhānaṃ mahadavadhānam ||

prāṇāyāma – řízení, ovládnutí dechu; pratyāhāra – stažení smyslů; nitya – věčný; anitya – pomíjivý; viveka – rozlišování; vicāra – zkoumání, tázání, rozvažování; jāpya – má být odříkáváno; sameta – spojený; samādhi – plné soustředění mysli, hluboká meditace, koncentrace; vidhāna – praktikování; kuru – čiň; avadhāna – pozornost; mahat – velký; avadhāna – pozornost

**Ovládnutí dechu, stažení smyslů,
rozlišování (věčného od pomíjivého), vnitřní tázání,
či meditaci spojenou s recitací mantry
dálej s pozorností, s velkou pozorností.**

32

गुरु चरणाम्भुज निर्भरभक्तः
संसारादचिराद्भव मुक्तः ।
सेन्द्रिय मानस नियमादेवं
द्रक्ष्यसि निज हृदयस्थं देवम् ॥

guru caraṇāmbhuja nirbharabhaktaḥ
saṃsārādacirādbhava muktaḥ |
sendriya mānasa niyamādevaṃ
drakṣyasi nija hṛdayasthaṃ devam ||

guru – učitel; caraṇa – nohy; ambhuja – lotos; nirbhara – plný, naplněný; bhakta – oddaný; saṃsāra – z koloběhu bytí; acira – brzy; bhava – staň se; mukta – osvobozený; sa – spolu, s; indriya – smysly; mānasa – týkající se mysli; niyama – kázeň; evam – takto; drakṣyasi – užíš; nija – vlastní; hṛdaya – srdce; -stha – spočívající, nacházející se/přípona/; deva – Bůh

**Buď plně oddán lotosovým nohám učitele
a brzy budeš osvobozen z koloběhu života a smrti.
Takto skrze ukázněnost smyslů a mysli
užříš Boha ve svém vlastním nitru.**

मूढः कश्चिन्वैयाकरणो
 ढुकृणकरणाध्ययन धुरीणः ।
 श्रीमच्छङ्कर भगवच्छिष्यैः
 बोधित आसीच्छोदित करणैः ॥

mūḍhaḥ kaścina vaiyākaraṇo
 ḍukṛṇkaraṇādhyayana dhurīṇaḥ |
 śrīmacchaṅkara bhagavacchiṣyaiḥ
 bodhita āsīcchodita karaṇaiḥ ||

mūḍha – hloupý; kaścina – jistý; vaiyākaraṇaḥ – gramatik; ḍukṛṇkaraṇa – gramatika, gramatické pravidlo /ḍukṛṇ je gramatický termín/; adhyayana – studium; dhurīṇa – přeborník, tahoun, nosič břemene, horlivý; śrīmat – – obdařený milostí, požehnaný; ṣaṅkara – Šankara; bhagavat – požehnaný, božský, bůh; śiṣya – žák; bodhita – poučen; āsīt – byl; uḍita – probuzený; karaṇa – schopnost

**Jistý hlupák, učenec,
 horlivý v učení se gramatice,
 byl božskými žáky milostí obdařeného Šankary
 poučen a probuzen.**

इति मोहमुद्गरः संपूर्णः ॥

iti – tak; moha – velký; mudgara – kladivo; sampūrṇa – celý, naplněný

Tak je dokončena Mohamudgara, Velké kladivo, neboli Bhaja Govindam.

